



በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት

የሰበር መዝገብ ቁጥር - 253719

ቀን - 27/03/2017 አ.ም

ዳኞች - ሽመክት አሰፋ

እንዳሻው አዳነ

አለማየሁ ሹናራ

ተናኚ ጥላሁን

ዋዚሞ ዋሲራ

አመልካች - የአፋር ክልል የኤትዮጵያ ኤሌክትሪክ አገልግሎት የቀረበ የለም ከተባለ በኋላ ጠበቃ ጌታቸው ስለሽ. ቀረቡ

ተጠሪዎች - 1. እንድሪስ ሰይድ

2. ኢትዮ ቴሌኮም

}

የቀረበ የለም

መዝገቡ ለዛሬ የተቀጠረው ለምርመራ ስለሆነ ተመርምሮ ተከታዩ ፍርድ ተሰጥቷል።

ፍርድ

ጉዳዩ የተጀመረው በአፋር ክልል የአሩሲረሱ ከፍተኛ ፍርድ ቤት ነው። በስር ፍርድ ቤት አመልካች 2ኛ ተከላሽ ተጠሪ ከላሽ አሁን የክርክሩ አካል ያልሆነው ኢትዮ ቴሌኮም 1ኛ ተከላሽ በመሆን ተከራክረዋል። የስር ከላሽ በስር ተከላሾች ላይ ያቀረበው ክስ ይዘት ከላሽ በአናጢነት ስራ የሚተዳደር መሆኑን ከስራው በቀን ብር 500.00 ገቢ የሚያገኝ መሆኑን ንብረትነቱ የ 1ኛ ተከላሽ የሆነው ቢሮ ጣራ በብር 1,500.00 ለመስራት ከ 1ኛ ተከላሽ ጋር ውል መግባቱን ስራውን በመስራት ላይ እያለ በጣራ ላይ በተዘረጋው የኤሌክትሪክ ገመድ በመያዙ ወደ መሬት በመውደቁ ከባድ የአካል ጉዳት የደረሰበት በመሆኑ ህክምና

ማስታወሻ፡ - ይህ የሰበር ችሎት ወሳኔ ሰነድ ለጥናትና ምርምር ሥራ ወይም ለግንዛቤ እንጂ



ለፍርድ አፈጻጸም ዓላማ አያገለግልም!



ሲከታተል ቆይቶ የሀኪሞች ቦርድ 5% የአካል ጉዳት የደረሰበት መሆኑን በማረጋገጥ ማስረጃ የሰጠ በመሆኑ የከላሽ እድሜ 35 አመት ስለሆነ ወደፊት 65 አመት ስለምኖር የ 30 አመት የአካል ጉዳት ምክንያት የተቋረጠብኝ ገቢ ካላ ብር 270,000.00 ተከላሾች በአንድነትና ነጠላ እንዲከፍሉ የሚል ነው። 1ኛ ተከላሽ በሰጠው መልስ ተከላሽ የመድን ሽፋን ያለው ስለሆነ ከላሽ ክሱን በማሻሻል በመድን ላይ እንዲያቀርብ 1ኛ ተከላሽ የህክምና ወጪ ለከላሽ ከፍሏል። ያልከፈለው ህጋዊ ደረሰኝ ባለማቅረቡ ነው። ህጋዊ ደረሰኝ ቢያቀርብ ለመክፈል ፍቃደኛ ብንሆንም ከላሽ ህጋዊ ደረሰኝ አላቀረበም የሚል መልስ አቅርቧል። ከ 2ኛ ተከላሽ የአሁኑ አመልካች የቀረበ መልስ በአጭሩ ክርክሩ የስራ ውልን የሚመለከት ስለሆነ ፍርድ ቤቱ ጉዳዩን ለማየት ስልጣን የለውም። ጉዳቱ የደረሰው በ 2ኛ ተከላሽ ንብረት ምክንያት አይደለም። ጉዳቱ የደረሰው በ 2ኛ ተከላሽ ንብረት ነው ቢባል እንኳን አደጋው የደረሰው በኤሌክትሪክ ስበት ምክንያት መሆኑን የሚያሳይ ማስረጃ ከህክምና ተቋም የቀረበ የለም። ጉዳቱም የደረሰው በከላሽ ጥፋትና ባለመጠንቀቁ ነው። በአሰሪና ሰራተኛ አዋጅ መሰረት ኃላፊነት ሙሉ በሙሉ መውሰድ ያለበት 1ኛ ተከላሽ ብቻ ስለሆነ 2ኛ ተከላሽ ላይ ለደረሰው ጉዳት ኃላፊነት የለውም ተብሎ እንዲወሰን የሚል ነው። የግራ ቀኙ የፅሁፍና የቃል ክርክር ከተጠናቀቀ በኋላ የከላሽ የሰው ምስክሮች ቃል ተሰምቷል። የአመሰካከራቸው ሁኔታ በከላሽ ላይ ጉዳት ሊደርስ የቻለው የተዘረጋ የመብራት ገመድ ምክንያት መሆኑን ከጣራ የወደቀው ቆጣሪ ሲጠፋ መሆኑን ከላሽ ለህክምና ያወጣውን ወጪ በ 1ኛ ተከላሽ ያልተከፈለ መሆኑን በጉዳቱ ምክንያት ከላሽ በደሴ ሆስፒታል እንዲታከም ሪፈር ተደርጎ በኋላ ወደ አዲስ አበባ ሆስፒታል ሪፈር የተደረገ መሆኑን አስረድተዋል። የግራ ቀኙ ክርክር ከተጠናቀቀ በኋላ ፍርድ ቤቱ መዝገቡን መርምሮ ከላሽ የ 1ኛው ተከላሽ ቤት ጣሪያ በመስራት ላይ እያለ በ 2ኛ ተከላሽ ኤሌክትሪክ ገመድ ተይዞ በመሬት ላይ ወድቆ ጉዳት የደረሰበት በመሆኑ ከላሽ የ 1ኛ ተከላሽን ቤት እየሰራ ጉዳት የደረሰበት ቢሆንም ጉዳቱ የደረሰው የ 2ኛ ተከላሽ ኤሌክትሪክ በመሆኑ ለጉዳቱ 2ኛ ተከላሽ ኃላፊ ነው 1ኛ ተከላሽ አላፊ አይደለም። የጉዳትን ካላን በተመለከተ ከላሽ ለህክምና ያወጣቸው ወጪዎች ብር 45,875.00 እና 5% የአካል ጉዳት የደረሰ በመሆኑ ጉዳት ካላ 270,000.00 ብር 2ኛ ተከላሽ ለብቻው እንዲከፍል ሲል ወስኗል። የአሁኑ አመልካች በዚህ ውሳኔ ላይ ቅር በመሰኘት ይግባኝ ቅሬታውን ለአፋር ክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት አቅርቧል። ፍርድ ቤቱም መዝገቡን መርምሮ የስር ከፍተኛ ፍርድ ቤት ውሳኔን አፅንቶታል።

የአሁኑ ሰበር ቅሬታ የቀረበው ይህንን ውሳኔ ለማስለወጥ ነው። የአመልካች ሰበር ቅሬታ በአጭሩ የፍ/ብ/ሀ አንቀፅ 2069 ፍርድ ቤቱ በተሳሳተ መልኩ በመተርጎም አመልካችን አላፊ ማለቱ ስህተት ነው። አመልካች የዘረጋው የኤሌክትሪክ መስመር ሳይረግብና ፖሎ ሳይወድቅ ተጠሪ የ 1ኛ ተከላሽ ቆርቆሮ ጣሪያ ላይ ወጥቶ በመያዙ ጉዳት የደረሰበት ስለሆነ አመልካች ኃላፊነት የለበትም። በከላሽ ላይ የደረሰው ጉዳት በራሱ ቸልተኝነት ስለሆነ አመልካች አላፊ ነው የተባለው ፍርድ መሰረታዊ የህግ ስህተት የተፈፀመበት ስለሆነ ውድቅ እንዲሆን የሆነፒታል ማስረጃ በኤሌክትሪክ ምክንያት ጉዳት የደረሰ መሆኑን አይገልፅም። በስር ከላሽ 1ኛ ተከላሽ መካከል የስራ ግንኙነት ስላላቸው በአሰሪና ሰራተኛ አዋጅ መሰረት 1ኛ ተከላሽ አላፊ

መሆን ሲገባው 1ኛ ተከላሽን ከኃላፊነት ነፃ በመልቀቅ አመልካችን አላፊ ማለቱ መሰረታዊ የህግ ስህተት ስለሆነ እንዲሻርልኝ የሚል ነው።

ይህ ችሎት አመልካች ላደረሰው ጉዳት ኃላፊ ነው በማለት የሰጠው ውሳኔ አግባብነትን ከፍ/ብ/ህ አንቀፅ 2069(1) አንፃር አጣርቶ ለመወሰን በፌዴራል ፍርድ ቤቶች አዋጅ ቁጥር 1234/2013 አንቀፅ 28(3) መሰረት ያስቀርባል በመባሉ ተጠሪ የበኩሉን መልስ ያቀረበ ሲሆን ይዘቱ በአጭሩ ጉዳት የደረሰው የአመልካች ንብረት የሆነ የኤሌክትሪክ ምሶሶ ይዞኝ ወደ መሬት በመውደቁ ስለሆነ አመልካች ለደረሰብኝ ጉዳት አላፊ ነው መባሉ በአግባቡ ነው። በተጠሪ እና በስር 1ኛ ተከላሽ መካከል በአሰሪና ሰራተኛ አዋጅ መሰረት እንዲዳኝ የሚያደርግ የስራ ግንኙነት የለንም። አመልካች የስር 1ኛ ተከላሽ ተካቶ የኢትዮጵያ መድን ድርጅት ወደ ክርክር ውስጥ ገብቶ ካሳ ሊከፍል ይገባል በማለት ያቀረበው ቅሬታ አግባብ አይደለም። የካሳ መጠንን በተመለከተ አመልካች ክርክር ያላቀረበ ስለሆነ በስር ፍርድ ቤት የተሰጠው ውሳኔ በአግባቡ ስለሆነ እንዲፀናልኝ የሚል ነው። አመልካች በ 16/07/2016 አ.ም በተፃፈ 04 ገፅ የመልስ መልሱን የሰበር ቅሬታውን በማጠናከር አቅርቦ ከመዝገቡ ጋር ተያይዟል።

የጉዳዩ አመጣጥ አጠር አጠር ባለመልኩ ከላይ በተገለፀው መሰረት በመጠቃለሉ እኛም ለሰበር ቅሬታ መነሻ የሆነው ፍርድ፣ የግራ ቀኙን ክርክር ይህ ችሎት ካስቀረበው ጭብጥ አንፃር በተጠሪ ላይ ለደረሰው አካል ጉዳት አመልካች አላፊ ሲሆን የሚገባ መሆን አለመሆኑን አግባብነት ካላቸው የህግ ድንጋጌዎች ጋር አገናዝበን እንደሚከተለው መርምረናል።

መርምረን እንደተረዳነው ከሆነ 1ኛ ተጠሪ እንድሪስ ሰይድ በ 2ኛ ተጠሪ ቆርቆሮ ጣሪያ ላይ ወጥቶ በስራ ላይ እያለ የአመልካች ንብረት በሆነው በኤሌክትሪክ ገመድ ተይዞ መሬት ላይ ወድቆ ጉዳት መድረሱ አከራካሪ አይደለም። አመልካች የመብራት ሽቦ አልረገበም ወይም ፖሎ ወድቆ በመሬቱ ላይ አልተኛም 1ኛ ተጠሪ በራሱ ቸልተኝነት ጥንቃቄ ማድረግ ሲገባው የተጎዳው በመሆኑ አላፊ አይደለም አላፊነት ያለው በወቅቱ የቆርቆሮ ባለቤት የነበረው 2ኛ ተጠሪ ነው በማለት ይከራከራል። 1ኛ ተጠሪ የተጎዳው በአመልካች ንብረት በሆነው ኤሌክትሪክ ተይዞ እስከሆነ ድረስ በፍ/ብ/ህ አንቀፅ 2069(1) መሰረት ከተጠያቂነት ሊያመልጥ አይችልም። አመልካች ከተጠያቂነት ነፃሊሆን የሚችለው ጥፋቱ የተጎጂው ሲሆን ብቻ እንደሆነ በፍ/ብ/ህ አንቀፅ 2086 ስር ተደንግጓል። በዚህ ድንጋጌ መሰረት ጥፋቱ የ 1ኛ ተጠሪ ስለመሆኑ አመልካች አላስረዳም። አመልካች የኤሌክትሪክ መስመር አልረገበም ፖሎም አልወደቀም 1ኛ ተጠሪ በቆርቆሮ ጣሪያ ላይ ወጥቶ ራሱ በእጁ ነክቶ ነው ጉዳት ያደረሰው ቢሉም የኤሌክትሪክ መስመር ሳይረግብ ወይም ፖሎ ሳይወድቅ በተዘረጋው መስመር እያለ ጉዳት ቢደርስ ከተጠያቂነት አያድንም። ከተጠያቂነት ነፃ ሊሆን የሚችለው የኤሌክትሪክ ሽቦ የአደጋ መከላከያ ፕላስቲክ የተሸፈነ መሆኑን ካስረዳ ነው። ከአመልካች በኩል የኤሌክትሪክ ሽቦን በአደጋ መከላከያ ፕላስቲክ ተሸፍኗል የሚል ክርክር አልተነሳም።

ሲጠቃለል በ 1ኛ ተጠሪ ላይ ጉዳት የደረሰው በአመልካች ንብረት በሆነው በኤሌክትሪክ ሽቦ ተይዞ መሆኑ የተረጋገጠ ስለሆነ 1ኛ ተጠሪ የ 2ኛ ተጠሪ ቤት እየሰራ ጉዳት ቢደርስበት ጉዳት አድራሹ የአመልካች ንብረት በመሆኑ 2ኛ ተጠሪ ከተጠያቂነት ነፃ በስር ፍርድ ቤት የተሰናበተው የሚነቀፍ አይደለም፡፡ በፍ/ብ/ሀ አንቀፅ 2069(1) እና የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት በመዝገብ ቁጥር 57904 ቅፅ 11 ላይ በሰጠው አስገዳጅ የህግ ትርጉም መሰረት በ 1ኛ ተጠሪ ላይ ለደረሰው ጉዳት ሙሉ በሙሉ አመልካች አላፊ በመሆኑ በስር ፍርድ ቤቶች የተሰጠው ውሳኔ ላይ የተፈፀመ መሰረታዊ የሆነ የህግ ስህተት ባለመኖሩ ተከታዩ ውሳኔ ተሰጥቷል፡፡

ውሳኔ

1. አፋር ክልል የአሩሰረሱ ከፍተኛ ፍርድ ቤት በመዝገብ ቁጥር 10549 በቀን 07/09/2015 አ.ም የሰጠው ፍርድ እና የአፋር ክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት በመዝገብ ቁጥር 5493 በቀን 22/12/2015 አ.ም የሰጠው ውሳኔ ላይ የተፈፀመ መሰረታዊ የሆነ የህግ ስህተት የሌለ ስለሆነ በፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የሰበር ስነ ስርአት መመሪያ ቁጥር 17/2015 አንቀፅ 9(1)(ሀ) መሰረት ፀንቷል፡፡
2. የውሳኔው ግልባጭ ለስር ፍርድ ቤት ይተላለፍ፡፡
3. በዚህ ችሎት የወጣውን ወጪና ኪሳራ ግራ ቀኝ የየራሳቸውን ይቻቻሉ፡፡
4. በዚህ መዝገብ ላይ የተሰጠ እግድ ካለ ተነስቷል፡፡

ትዕዛዝ

- መዝገቡ ተዘግቷል ወደ መዝገብ ቤት ይመለስ፡፡

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት፡፡

ፋ/ዘ